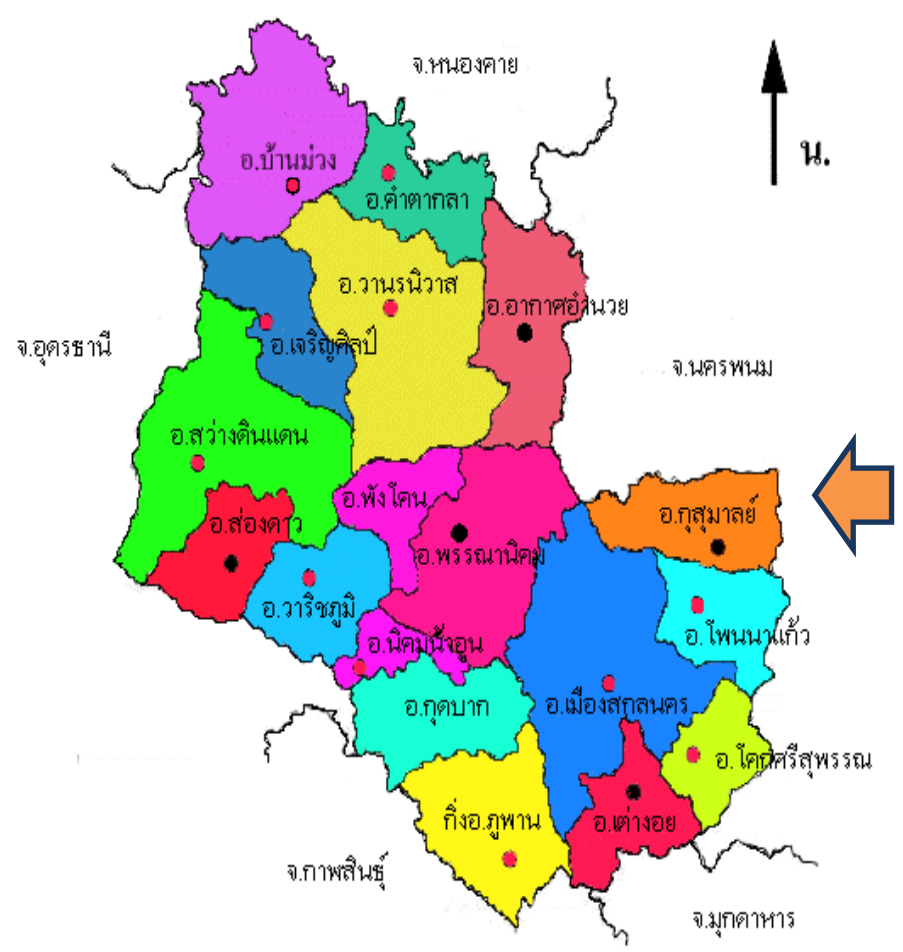
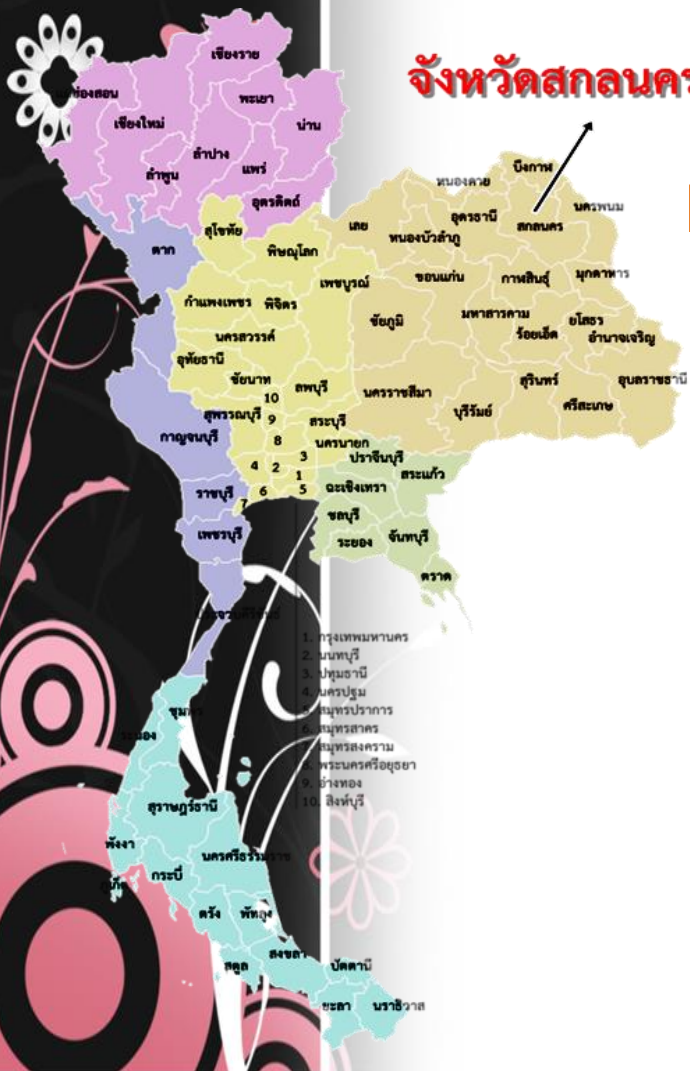

โครงการการจัดการขยะโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน อำเภอกุสุมาลย์

ข้อมูลทั่วไป

จังหวัดสกลนคร

คำขวัญอำเภอกุสุมาลย์

ดินแดนดอกกระเจียว

เหี่ยวงามผักหวาน

ยอดอาหารไข่มดแดง

แมงแคงจ๊กจั่น

ลือลั่นวัฒนธรรมไทลื้อ

แบ่งพื้นที่ตามการปกครอง

ส่วนภูมิภาค

ส่วนท้องถิ่น

5 ตำบล
69 หมู่บ้าน

1 เทศบาล
5 อบต.

ประชากร 46,240 คน

ส่วนใหญ่เป็นชาวเผ่าโล้

โครงการพระราชดำริฯ

โรงเรียนประถมศึกษา 26 แห่ง

โรงเรียนมัธยมศึกษา 2 แห่ง

ศูนย์เด็กเล็ก 31 แห่ง

ระดับเพชร 1 แห่ง   ระดับทอง 27 แห่ง

ศูนย์เด็กเล็กคุณภาพ 31 แห่ง

อสม. 826 คน

เปิดโรงเรียน อสม. เดือนละ 1 ครั้ง

สปสช.

กองทุนหลักประกันสุขภาพระดับพื้นที่

กองทุนหลักประกันสุขภาพฯ 6 แห่ง

ผ่านเกณฑ์ระดับดีมาก(A+) 2 แห่ง

รพช. 1 แห่ง

ผ่านการรับรองคุณภาพ HA

รพ.สต. 6 แห่ง

ผ่านเกณฑ์ฯ ตีดาว สปสช.เขต 8

ระดับ 5 ดาว 2 แห่ง

ระดับ 4 ดาว 4 แห่ง

นายพลนภา นนสุราช
สาธารณสุขอำเภอกุสุมาลย์

นายพลนภา นนสุราช
สาธารณสุขอำเภอกุสุมาลย์

นายดินทร เกษมศานต์
นายอำเภอกุสุมาลย์

นพ.โกศล วราอัศวปติ
ผู้อำนวยการ รพ.กุสุมาลย์

รูปแบบการดำเนินงาน

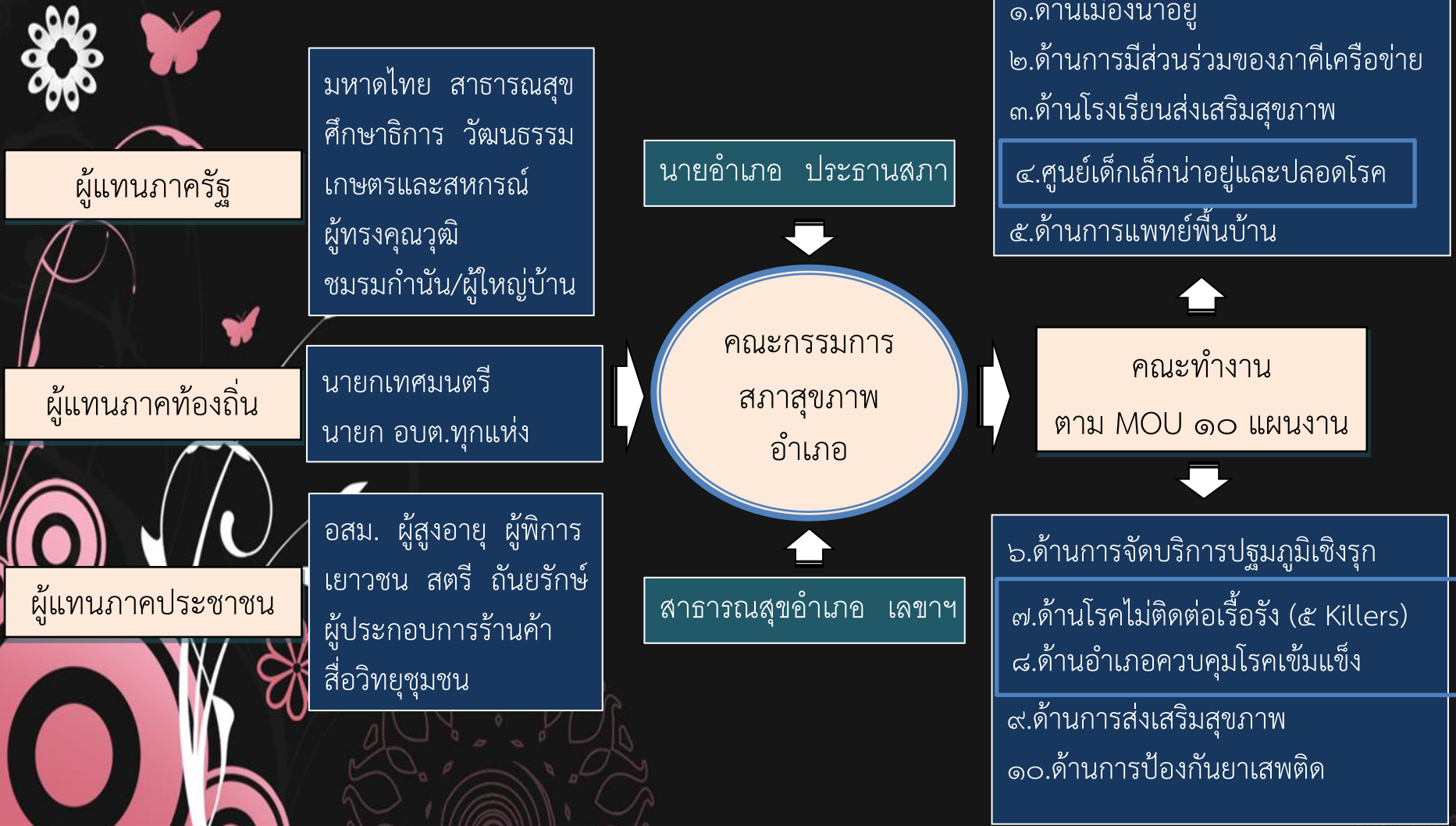
ขับเคลื่อนโดย...สภาสุขภาพอำเภอกุสุมาลย์

สภาสุขภาพอำเภอ คือ ภาควิชาเครือข่ายสำคัญที่ร่วมกันขับเคลื่อน

“การพัฒนาสุขภาพประชาชนในภาพรวมระดับอำเภอ”

โครงสร้างคณะกรรมการสภาสุขภาพอำเภอ อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดสกลนคร

โครงการการจัดการขยะโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน

อำเภอกุสุมาลย์

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่มีระบบการจัดการขยะ
ในเขตรับผิดชอบจำนวน 5 แห่ง (ระบบการจัดการ
ประกอบด้วย การกำจัดขยะ การสนับสนุนอุปกรณ์ แหล่ง
กำจัดขยะ ฯลฯ) จนกลายเป็นปัญหาสิ่งแวดล้อมที่สำคัญ
ของอำเภอกุสุมาลย์ และยังเป็นแหล่งเพาะพันธุ์ลูกน้ำ
ยุงลายที่สามารถทำให้เกิดโรคติดต่อได้

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

งานสิ่งแวดล้อม สำนักงานสาธารณสุขอำเภอกุสุมาลย์ ได้
เล็งเห็นปัญหาที่เกิดขึ้น จึงได้มีการพัฒนารูปแบบการจัดการ
ขยะโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนที่เขตอำเภอกุสุมาลย์ เป็นการ
สร้างจิตสำนึกให้ประชาชนมีความรับผิดชอบเกี่ยวกับการกำจัด
ขยะ และรักษาสิ่งแวดล้อมในชุมชน อีกทั้งยังเป็นการช่วยลด
ปริมาณขยะมูลฝอยและโรคติดต่อที่เกิดขึ้นโดยภาพรวมของ
อำเภอที่เกิดขึ้นอีกด้วย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1

- เพื่อเป็นการสร้างรูปแบบการจัดการขยะ โดยเยาวชนเข้ามามีส่วนร่วม ในการดำเนินงาน

2

- ประชาชนมีจิตสำนึกในการคัดแยกขยะ การใช้ประโยชน์ และการทิ้งขยะ

3

- ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการขยะชุมชนที่แหล่งกำเนิดที่สามารถช่วยลดปริมาณก๊าซเรือนกระจก

กรอบแนวคิด

ความรู้ด้านการจัดการขยะมูลฝอย
พฤติกรรม การจัดการขยะมูลฝอย

การมีส่วนร่วมในการจัดการขยะชุมชน
-การมีส่วนร่วมในการกำหนดปัญหาและ
สาเหตุของปัญหา
-การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ
-การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน
-การมีส่วนร่วมในการประเมินผล
-การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์
-การมีส่วนร่วมในการรับผิดชอบ

- รูปแบบการการบริหาร
จัดการขยะมูลฝอย

1. หลังคาเรือนทั้งหมดที่เข้าร่วมโครงการ
2. จำนวนหมู่บ้าน /ชุมชนทั้งหมดที่รับผิดชอบ (หมู่บ้าน/ชุมชน)
3. จำนวนหมู่บ้าน /ชุมชนทั้งหมดที่มีการจัดการขยะ (หมู่บ้าน/ชุมชน)
4. จำนวนหลังคาเรือนที่สมัครเป็นสมาชิกการจัดการขยะ (หลังคาเรือน)
5. จำนวนร้อยละของหลังคาเรือนที่เป็นสมาชิกธนาคารขยะ (เปอร์เซ็นต์)
6. ปริมาณขยะรีไซเคิล (กิโลกรัม)
7. จำนวน Carbon footprint ที่ลดลง สะสม (กิโลกรัม CO₂)

ขั้นตอนและวิธีดำเนินการ

- **ระยะดำเนินการ**

ขั้นตอนที่ 1 ประชุมชี้แจงเกี่ยวกับโครงการธนาคารขยะ

ขั้นตอนที่ 2 แต่งตั้งคณะทำงานโครงการธนาคารขยะ

ขั้นตอนที่ 3 รับสมัครสมาชิกธนาคารขยะ

ขั้นตอนที่ 4 จัดป้ายนิเทศให้ความรู้พร้อมเอกสาร

ประชาสัมพันธ์

ขั้นตอนที่ 5 ดำเนินการ

ขั้นตอนที่ 6 ประเมินผลการดำเนินการ

ประชุมชี้แจงเกี่ยวกับโครงการธนาคารขยะ

แต่งตั้งคณะกรรมการธนาคารขยะ

• ตั้งระเบียบธนาคารขยะ

ระเบียบธนาคารขยะออมทรัพย์แก้ปัญหาชุมชนสร้างความมั่นคงให้ครอบครัวตำบลอุ่มจาน
จังหวัดสกลนคร

ข้อ 1 ระเบียบนี้ เรียกว่า “ระเบียบธนาคารขยะออมทรัพย์แก้ปัญหาชุมชนสร้างความมั่นคงให้
ครอบครัวตำบลอุ่มจานจังหวัดสกลนคร”

ข้อ 2 ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 30 ตุลาคม 2556 เป็นต้นไป

ข้อ 3 ในระเบียบนี้ให้ครอบครัวที่เป็นสมาชิกธนาคารขยะออมทรัพย์แก้ปัญหาชุมชนสร้างความมั่นคงให้
ครอบครัวตำบลอุ่มจานจังหวัดสกลนคร ต้องมีคุณสมบัติดังนี้

1. มีชื่อในทะเบียนบ้านของครัวเรือนนั้นในเขตตำบลอุ่มจานและอยู่ในเขตของโรงพยาบาล
ส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านแสนพัน จำนวน 11 หมู่บ้าน
2. สามารถนำขยะรีไซเคิลมาฝากและจำหน่ายได้ในจุด รพ.สต.บ้านแสนพัน (จุดรับขาย-ฝาก)
3. ให้ครอบครัวที่ประสงค์จะสมัครเป็นสมาชิกยื่นใบสมัครได้ที่ประธานอาสาสมัครสาธารณสุข
ประจำหมู่บ้าน (อสม.) ทุกหมู่บ้าน พร้อมแนบสำเนาบัตรประชาชนและสำเนาทะเบียนบ้าน

ข้อ 4 การถอนเงินและรักษาบัญชี

1. นำสมุดฝากไปถอนเงิน ณ ธนาคารขยะออมทรัพย์แก้ปัญหาชุมชนสร้างความมั่นคงให้
ครอบครัวตำบลอุ่มจานจังหวัดสกลนครทุกวันพฤหัสบดีที่ 4 ของเดือน ตั้งแต่เวลา 09.00-12.00 น.
2. ให้คงเหลือเงินในบัญชีไม่น้อยกว่า 50 บาท

ข้อ 5 คณะกรรมการบริหารเงินกองทุนธนาคารขยะออมทรัพย์แก้ปัญหาชุมชนสร้างความมั่นคงให้
ครอบครัวตำบลอุ่มจานจังหวัดสกลนครโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านแสนพัน ตำบลอุ่มจานประกอบด้วย

1. กำนันหรือผู้ใหญ่บ้าน	ประธานกรรมการ
2. ประธานอสม.	รองประธานกรรมการ
3. เจ้าหน้าที่สาธารณสุขใน รพ.สต.บ้านแสนพัน	ที่ปรึกษา
4. สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล	กรรมการ
5. อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.)	กรรมการ
6. อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) 1 คน	กรรมการ/เหรัญญิก
7. อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) 1 คน	กรรมการ/เลขานุการ

ให้คณะกรรมการมีหน้าที่กำหนดหลักเกณฑ์ให้ความเห็นชอบวางแผนพัฒนาธนาคารขยะออมทรัพย์
แก้ปัญหาชุมชนสร้างความมั่นคงให้ครอบครัวตำบลอุ่มจานจังหวัดสกลนครให้มีประสิทธิภาพ

รับสมัครสมาชิกธนาคารอาคารชายะ

จัดค่ายนิเทศให้ความรู้พร้อมเอกสารประชาสัมพันธ์

- ให้ความรู้รายกลุ่ม
- ให้ความรู้รายบุคคล
- ให้ความรู้และ
ประชาสัมพันธ์ผ่านหอ
กระจายข่าวหมู่บ้าน
- ติดป้ายประชาสัมพันธ์
ตาม รพ.สต. , ศาลา
ประชาคม

การดำเนินการ

- รับฝาก - ถอน ในชุมชน ตามวันที่นัดหมาย

การดำเนินการ(ต่อ)

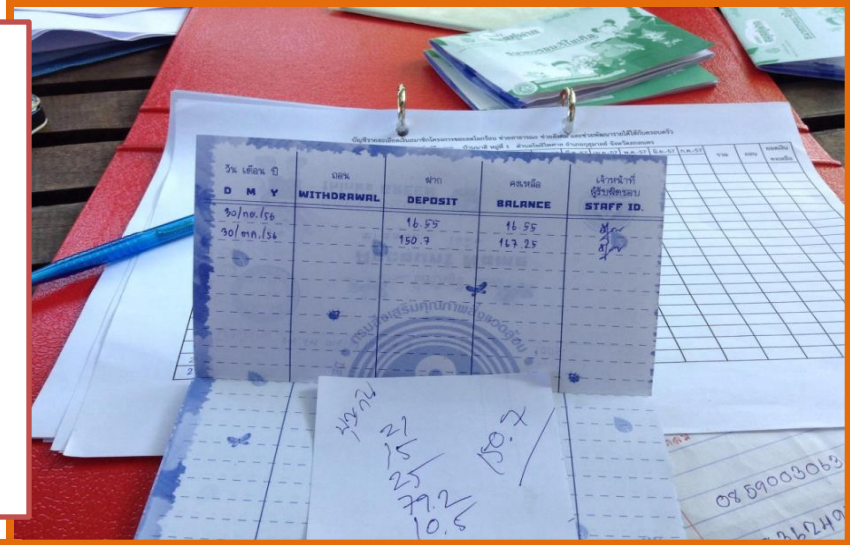
รับฝาก - ถอน
ใน รพ.สต. ตามวันที่
นัดหมาย

การดำเนินการ(ต่อ)

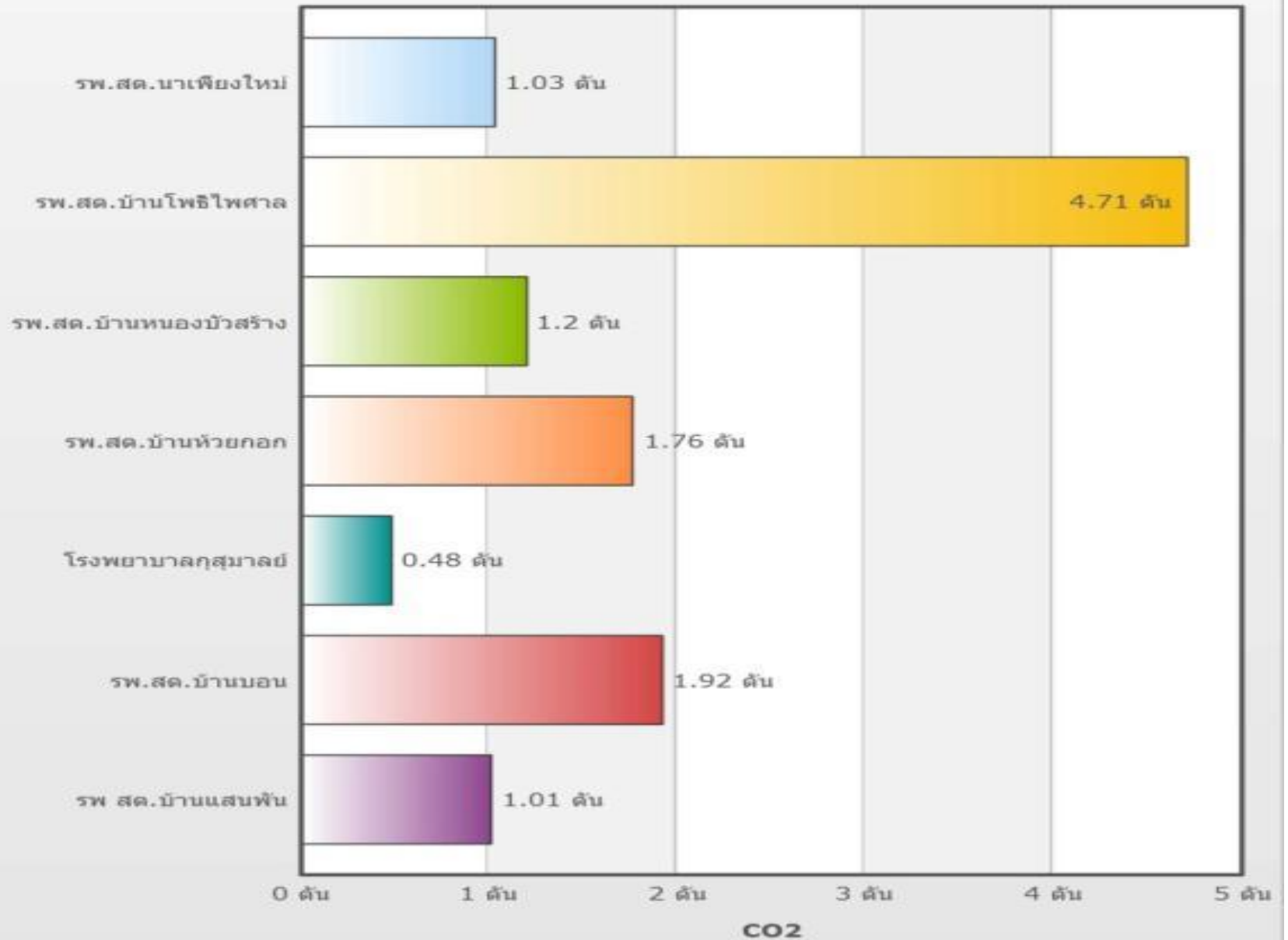
- บันทึกการฝาก - ถอน
ในสมุดฝากและจัดทำ
ข้อมูลลงในคอมพิวเตอร์

สรุปผลความก้าวหน้าโครงการธนาคารขยะ

ลำดับ	รพ.สต.	จำนวน หลังคา เรือน ทั้งหมด	จำนวน อสม. ทั้งหมด (คน)	ว/ด/ป ที่ ดำเนินการ ครั้งแรก	จำนวนสมาชิก ครั้งแรกที่ ดำเนินการ (คน)	จำนวนสมาชิกปัจจุบัน		
						อสม.	สมาชิก ทั่วไป	รวม
1	รพ.สต.บ้านนาเพียงใหม่	1839	113	2 ตค 56	108	113	3	116
2	รพ.สต.บ้านแสนพัน	1529	104	30-ต.ค.-56	65	96	8	104
3	รพ.สต.บ้านโพธิ์ไพศาล	1227	89	30 กย.56	51	83	75	158
4	รพ.สต.บ้านหนองบัวสร้าง	825	65	1-ก.ย.-56	65	65	0	65
5	รพ.สต.บ้านบอน	1890	125	1-ต.ค.-56	125	125	64	189
6	รพ.สต.บ้านห้วยกอก	1076	69	1-ต.ค.-56	69	69	0	69
7	รพ.กุสุมาลย์	2687	228	3 ม.ค 57	228	228	0	228
รวม		11073	793		711	779	150	929

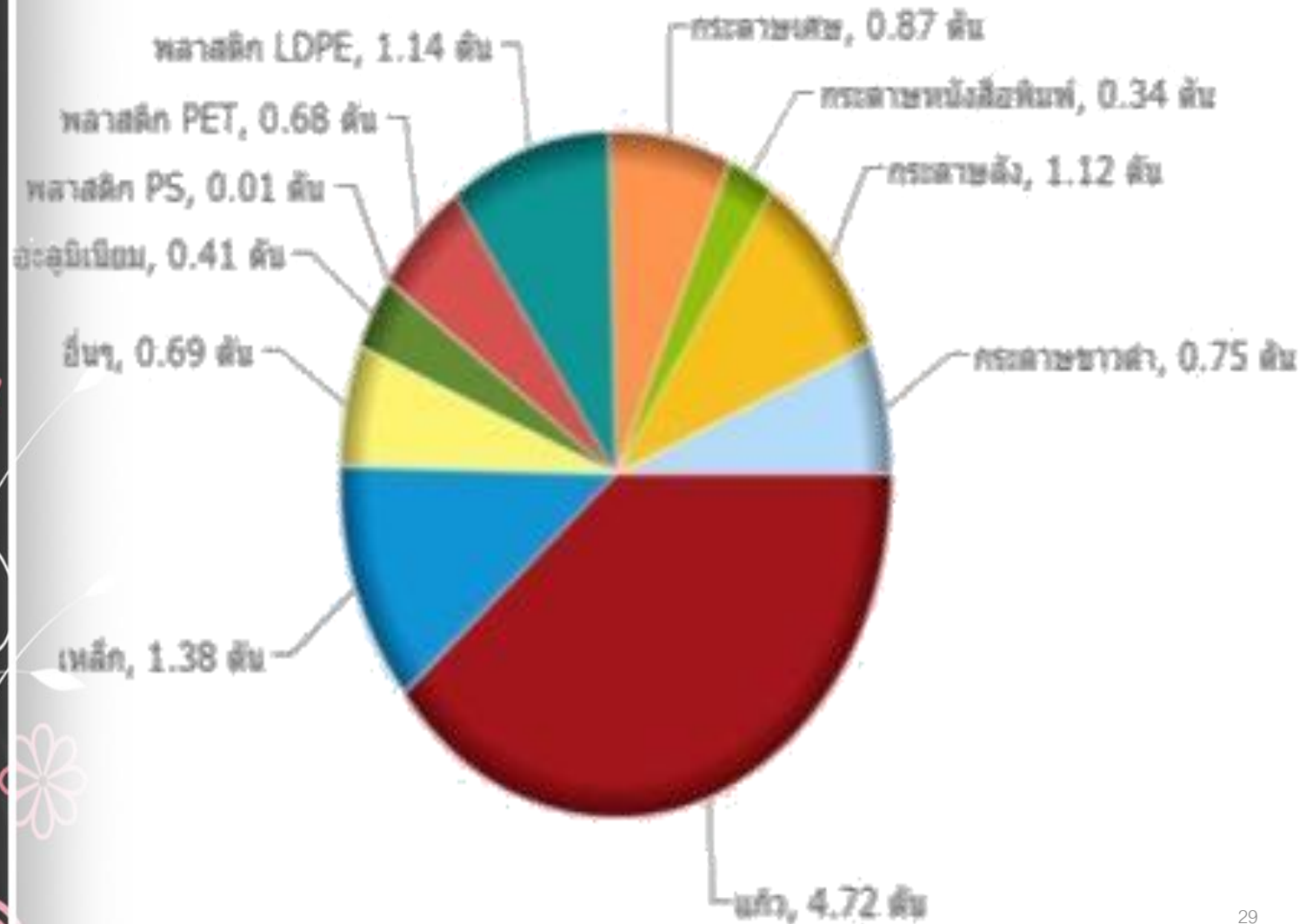
ปริมาณขยะรีไซเคิล(ตัน) ที่ลดได้ ปี 2557
พื้นที่อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดสกลนคร

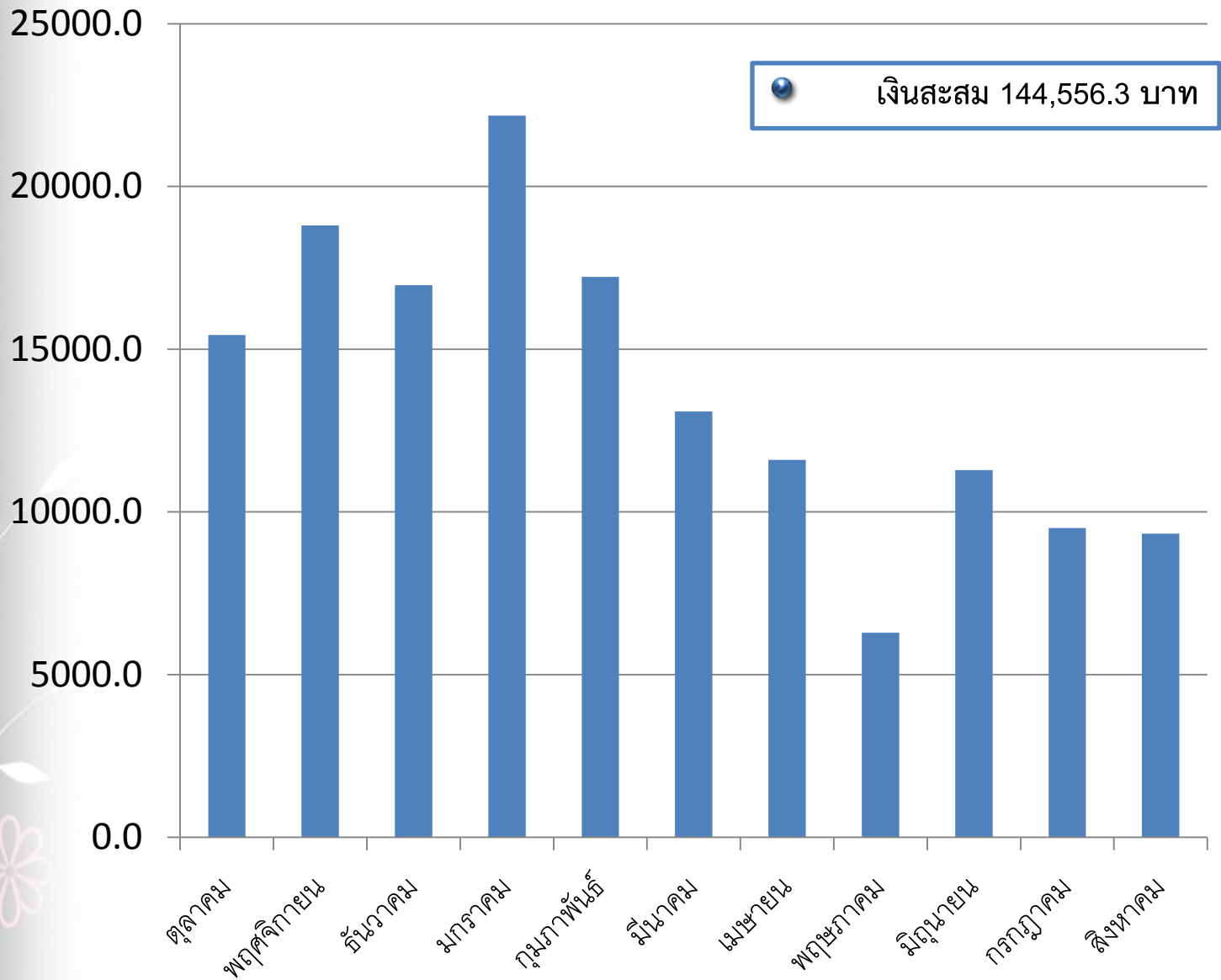
ปริมาณขยะรีไซเคิล(ตัน) ที่ลดได้ รายเดือน ปี 2557
พื้นที่ อําเภอกุสุมาลย์ จังหวัดสกลนคร

ปริมาณขยะพลาสติก(ตัน) ที่ลดได้ แยกประเภท ปี 2557
พื้นที่อำเภอฤๅษมายุ จังหวัดสกลนคร

เงินหมุนเวียนในระบบ แยกรายเดือน

Carbon footprint ที่ลดลง (Kg CO₂)

- ปริมาณขยะที่คัดแยกได้ 12 ตัน
- ปริมาณ CO₂ ที่ลดได้ 8 ตัน CO₂-eq.

ปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ไข

1. การจัดการขยะยังขาดผู้รับผิดชอบอย่างชัดเจน ในบางพื้นที่
  - อำเภอออกติดตามและจัดการประชุมแลกเปลี่ยนเรียนระหว่างหน่วยงาน เป็นการขับเคลื่อนร่วมกันผ่านเครือข่ายสุขภาพอำเภอกุสุมาลย์ ร่วมกับศูนย์วิจัยและฝึกอบรมด้านสิ่งแวดล้อม ศูนย์บริการเทคโนโลยีสารสนเทศและสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ไข

2. การรับซื้อ - ขาย ขยะมีการกำหนดวันรับซื้อและขายอย่างชัดเจน แต่สมาชิกบางคนบางหมู่บ้าน มีไม่ตรงตามกำหนด ทำให้เกิดปัญหาในการบริหารจัดการขยะ
  - ทำความเข้าใจ ข้อตกลง โดยคณะกรรมการกลุ่ม
3. ความต้องการของประชาชนบางส่วนอยากให้มีการรับซื้อขยะรายหลังคาเรือน เหมือนพ่อค้าเร่ทั่วไป
  - สร้างแรงจูงใจ โดยคณะกรรมการจัดการร้านค้าที่สามารถซื้อได้ในราคาที่สูงกว่า

Sake World